Derfor vil håndverkeren ha ROT

I flere år har MLF argumentert for at Regjeringen innfører et ROT-fradrag for private husholdninger. Bakgrunnen er et ønske om en mer rettferdig konkurransesituasjon, og ROT kan være en god måte å bekjempe svart arbeid og kriminalitet i byggenæringen på. ROT-fradrag uteble fra statsbudsjettet, men malerne har ikke gitt opp håpet for fremtiden.

Av Chera Westman/ifi.no, ifi.no

Skuffelsen er stor blant mange håndverkere, etter at Regjeringens forslag til Statsbudsjett for 2015 ikke inneholdt et ROT-fradrag.

– Vi slipper ikke taket om kravet på ROT-fradrag i Norge, men ser at toget er gått denne gang, sier leder i Maler- og byggtapetsermestrenes Landsforbund, Lars Barg.

– Vi i MLF er altfor små for å kjempe alene. Vi må få med flere, og BNL må tydeligere på banen, sier Barg.

Bekjemper svart arbeid

Lars Barg, leder i MLF

I Sverige er det siden flere år innført en ordning med ROT-fradrag, og den har vist seg å være fremgangsrik. Nå ønsker norske malere å innføre en lignende ordning i her til lands.

Anna Furhoff Jensen, leder av Sandefjord Håndverk- og Industriforening og Vestfold Maler- og Byggtapetsermesterlaug, er dypt engasjert i ROT-spørsmålet, og mener det er et viktig verktøy for å bekjempe svart arbeid, kriminalitet og for å øke rekrutteringen til yrkesfag.

– Hvis det blir billigere for «herr og fru» og bruke håndverker ved oppussingen, gjør de det i stedet for å betale svart, fordi de er opptatt av penger. Vi malere har langt på vei mistet privatmarkedet, men vi trenger de jobbene for å skape forutsigbarhet i bedriften. Dessuten gir svartarbeidet faget dårlig rykte.

Ingen ungdommer vil bli malere i dag, og rekrutteringen er for lav.

– For å kunne ta inn lærlinger i bedriften trenger vi jobb til dem, og en tilskuddsordning som dekker noe av de ekstra kostnadene opplæring i bedrift koster, avslutter hun.

Slik fungerer den svenske modellen for håndverkeren

ROT. På svensk står forkortelsen for «Reparation och underhåll samt om- och tillbyggnad». På norsk blir dette ofte oversatt med «Rehabilitering, Oppussing og Tilbygg». Dette er en rettighet den som eier egen bolig har til å få trekke fra kostnader for arbeidskraft ved ROT-arbeider i boligen.

Forbrukeren får årlig trekke fra halvparten av arbeidskostnadene, opp til 50.000 kroner, men må betale alle material- og andre omkostninger. Reisekostnader er heller ikke fratrekksberettiget.

For håndverkeren innebærer dette i praksis at han ikke fakturerer kunden for hele kostnaden for utført

arbeid. I stedet sendes faktura på halvparten av beløpet til kunden, og en begjæring om utbetaling av resterende beløp sendes til Skatteverket.

SKAL UNDERSØKE

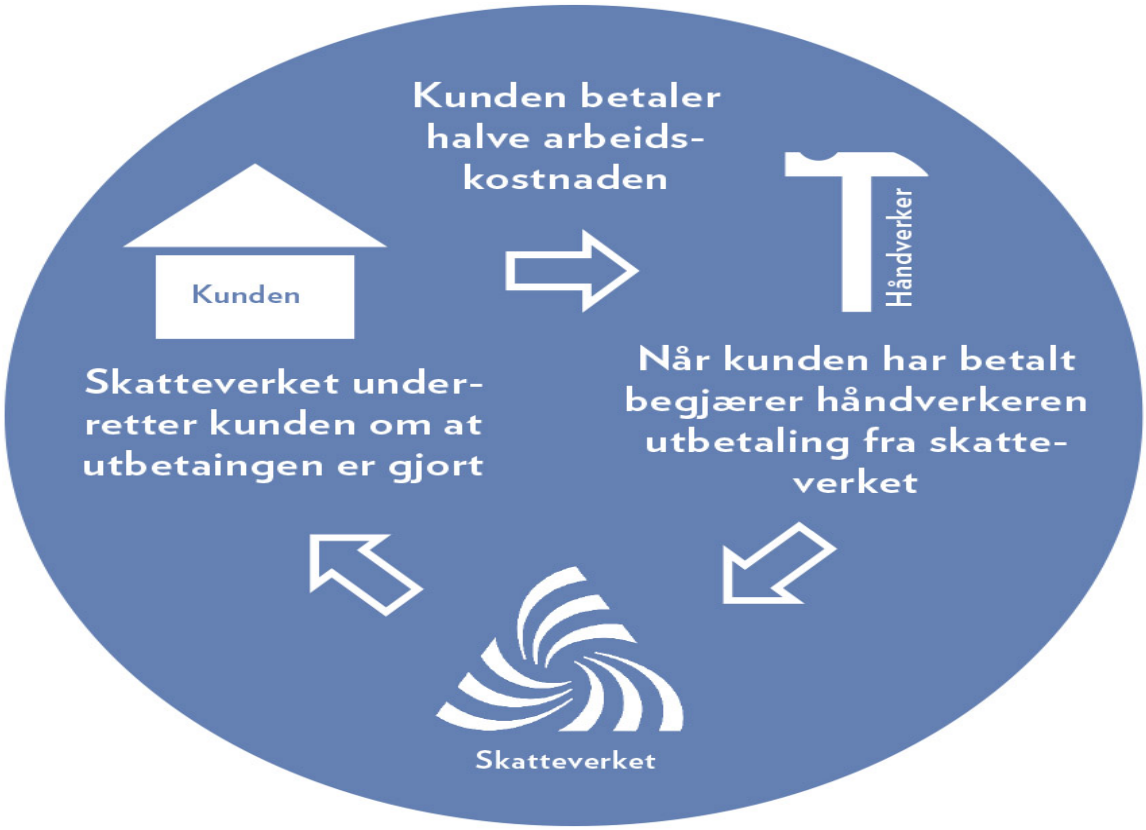
Håndverkeren må på forhånd fylle ut et skjema, der han angir navn og personnummer på kunden og hvilken eiendom det dreier seg om (med betegnelse fra eiendomsregisteret). Håndverkeren må også undersøke at kunden ikke allerede har fått maksimal skattereduksjon under inneværende år, og om det er flere eiere av boligen enn aktuell oppdragsgiver.

Grensen på maks 50.000 kroner gjelder per person, uansett hvor mange boliger man eier. På den andre siden kan flere personer sammen eie en bolig, og få fratrekk på opp til maksbeløpet alle sammen, hvis arbeidskostnadene tilsier det.

ELEKTRONISK SKJEMA

Etter utført arbeid sendes faktura til kunden, minus halvparten av arbeidskostnaden inkludert mva. Når kjøperen har betalt sin faktura, sender håndverkeren inn et elektronisk skjema fra Skatteverkets E-tjenester, eller i form av et papir som sendes med posten. Skatteverket betaler normalt ut resterende beløp i løpet av ti arbeidsdager.

For å få penger utbetalt fra Skatteverket må håndverkeren ha en såkalt F-skattsedel. Det er et bevis fra Skatteverket om at bedriften er godkjent for F-skatt. Det innebærer at bedriften selv har ansvar for å betale inn skatter og avgifter til myndighetene, i motsetning til A-skattetakere der arbeidsgiver eller oppdragsgiver sørger for å trekke skatt og sosiale avgifter. Et F-skattebevis kan trekkes tilbake hvis bedriften ikke kan gjøre rede for at de har betalt

Slik fungerer ROT

Mindre svart arbeid med ROT

Virke estimerer at den norske statens samlede skatte- og avgiftsunndragelser tilknyttet svart arbeid utgjør 70 milliarder norske kroner per år.

Takket være den løpende rapporteringen til Skatteverket, kan myndighetene enkelt holde seg oppdatert på en bedrifts løpende inntekter, og sammenligne dem med innbetalte skatter og avgifter. Dette er med på å motvirke skatteunndragelser og svart arbeid.

Skatteverket gjennomfører løpende målinger av innbyggernes syn på svart arbeid. Etter at ROT-fradrag ble innført i 2009 har andelen personer som oppgir de kjenner noen som kjøpt svart arbeidskraft gått ned med fra 44 til 30 prosent.

Den svenske regjeringen foreslår nå endringer i ROT-systemet for ytterligere å begrense mulighetene for juks. Bedrifter som utfører ROT-arbeider, må fra 1. januar 2015 melde fra om både antall arbeidede timer og materialkostnader, og hvilken type arbeider som har utført i det aktuelle prosjektet.

I 2002 oppga 31 prosent av bedriftslederne at selskapet i stor grad var utsatt for konkurranse fra svartarbeidere. I 2013 var tilsvarende andel 17 prosent.

I løpet av 2013 fikk 66.000 bedrifter som utførte ROT-arbeid en samlet utbetaling på 14,6 milliarder kroner fra Skatteverket.

Totalt har 998 000 personer har kjøpt ROT-arbeid under 2013.

Bransjene som leverer rehabilitering, oppussing og tilbyggstjenester er særlig utsatt for virksomheter som tilbyr svarte tjenester sammenlignet med byggenæringen for øvrig.